

Jolanta Bagińska

Łubcze, st. 16, gm. Jarczów, woj.
zamojskie, AZP 94-91/-

Informator Archeologiczny : badania 25, 22-23

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przypuszczalnie była to jama gospodarcza o nieokreślonej chronologii i przynależności kulturowej. Spąg jamy uchwycono na gł. ok. 2,9 m od poziomu 0.

W obrębie nasypu kurhanu i bezpośrednio pod nim (do poziomu 80 cm od kulminacji) odkrywano bardzo dużą ilość fragm. ceramiki pochodzącej z kilku naczyń kultury ceramiki sznurowej, rozbitych prawdopodobnie rytualnie w trakcie sypania kurhanu. W materiale tym wyróżniono m.in. fragmenty amfory, pucharka oraz trzeciego naczynia o nieokreślonej jeszcze formie. Ponadto w ćwiartce południowo-wschodniej, w obrębie nasypu na gł. ok. 50 cm odkryto kościane dłuto. Natomiast w górnej warstwie nasypu, w jej centralnej, kulminacyjnej partii, na gł. ok. 30 cm zarejestrowano jak się wydaje ślady paleniska — ogniska (in situ ?), w postaci grudek polepy i drobnych okruszyn węgla drzewnego.

Grób nr 2, usytuowany centralnie, jest bez wątpienia najstarszym obiektem w kurhanie. Materiał zabytkowy, który zawierał, pozwala uznać ten pochówek za „starszsznurowy” i datować na środkowoeuropejski horyzont kultury ceramiki sznurowej, z chronologią bezwzględną ok. 2200 l. p. n. e. Z tym grobem należy łączyć czas powstania całego kurhanu. Dwa pozostałe groby, nr 1 i 3, można wiązać z kulturą mierzanowicką i datować je na wczesny okres epoki brązu, z chronologią bezwzględną ok. 1900–1800 l. p. n. e. Zostały one wkopane w istniejący już kurhan, a właściwie w zasypisko wypełniające „gliniankę”, gdy pierwotny nasyp kopca był już nieco rozsunięty.

Łubcze, st. 16
gm. Jarczów, woj. zamojskie
AZP 94-91/—

Muzeum Regionalne w Tomaszowie
Lubelskim

Badania prowadziła mgr Jolanta Bagińska. Finansowane przez Muzeum Regionalne w Tomaszowie Lubelskim. Czwarty sezon badań.
Cmentarzysko kultury ceramiki sznurowej.

Przeprowadzono badania wykopaliskowe 2 kurhanów usypanych w odległości ok. 20 m od siebie na osi północ-południe z odchyleniem od osi północnej o ok. 39 stopni w kierunku wschodnim. Oba kopce były poważnie zniszczone. Ich nasypy zostały całkowicie zniwelowane, co znacznie utrudniło wyznaczenie centralnych punktów wykopów. Przez oba kurhany poprowadzono wspólne cięcie profilowe, do którego nawiązano osie ćwiartek. Zastosowano metodykę badań wypracowaną w poprzednich sezonach badawczych. Badane kopce usypane były na kulminacji południowego garbu Grzędy Sokalskiej.

Kurhan I — całkowicie zniszczony przez orkę. Znaleziono zaledwie kilka fragm. ceramiki kultury ceramiki sznurowej. W trakcie badań wyróżniono 2 obiekty: obiekt 1 to słabo rysująca się, nieregularna, płytka jama zawierająca kości zwierzęce (być może psa); obiekt 2, który znajdował się w ćwiartce północno-zachodniej na obrzeżu wykopu (poza zasięgiem nasypu), według opinii prof. Maruszczaka był utworem powstałym wskutek sezonowego gromadzenia się wody w naturalnym obniżeniu terenu. W obiekcie tym nie znaleziono materiału zabytkowego.

Kurhan II — nasyp kopca całkowicie zniwelowany. Zachowały się 2 groby leżące we wschodniej części kurhanu w pobliżu krawędzi nasypu. Grób 2 prawdopodobnie położony był częściowo poza nasypem (być może został wkopany w usypany już kopiec). Jama grobowa grobu 1 położona na osi północny zachód-południowy wschód ma formę owalną o wymiarach 2 x 1 m. Na dnie jamy w jej zachodniej części znaleziono nie zdobiony pucharek doniczkowy VI grupy wg J. Machnika, dosyć pospolity, często występujący w materiałach „środkowoeuropejskiego horyzontu” kultury ceramiki sznurowej. Pucharek ma wymiary: wys. 9 cm, śr. dna—7,5 cm, śr. wylęwu—9,5 cm. W całej jamie grobowej zaobserwowano ślady po całkowicie rozłożonym szkielecie; zachowało się zaledwie kilka fragm. kości w pobliżu naczynia. Kości i pucharek znajdowały się na gł. 128 cm. Grób 2 miał owalną jamę o wymiarach 1,2 x 0,8 m, położoną na osi zachód-wschód. Zawierał kilka fragm. szkieletu, prawdopodobnie dziecka, na gł. 70 cm. Grób był pozbawiony wyposażenia. W obrębie kurhanu znaleziono kilka fragm. ceramiki oraz kilka odłupków i wiórów z krzemienia wołyńskiego.

Układ warstw zaobserwowany na profilach wskazuje, że oba kurhany miały ok. 10 m średnicy. Kurhanom towarzyszyły jamy przykurhanowe, których przydenne partie widoczne są również na profilach.

Mydlów, st. 37 i 38
gm. Iwaniska, woj. tarnobrzeskie
AZP 88-70/268 i 269

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
 Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadziła mgr Barbara Bargieł (KA UMCS) przy współpracy M. Florka (PSOZ w Tarnobrzegu). Konsultował doc. J. Gurba. Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Tarnobrzegu i Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej. Drugi sezon badań. Stanowisko wielokulturowe — neolit — kultura amfor kulistych, I okres epoki brązu — kultura mierzanowicka.

Badania miały na celu dalsze rozpoznanie charakteru stanowiska. W wykopach o łącznej powierzchni ok. 50 m² odsłonięto tylko jeden obiekt (nr 8). Na gł. 22 cm od stropu obiektu odsłonięto szczątki ludzkie należące do mężczyzny w wieku Maturus (wg wstępnej analizy dr W. Kozak-Zychaman). Szkielet spoczywał w pozycji skurczonej, na boku prawym, z dłońmi skierowanymi ku górze, głową zorientowany na północny zachód. Przy zmarłym nie stwierdzono wyposażenia grobowego. Poniżej szkieletu ludzkiego odsłonięto intencjonalnie złożone szczątki zwierzęce należące do co najmniej 4 osobników. Według wstępnej analizy pochowano tu 2 psy (2,5–3,5 lat i 5,5–6 lat) i dwie owce. Pochówek zwierzęcy nie zawierał żadnych darów grobowych. Z wypełniska obiektu pochodzą drobne fragm. ceramiki oraz czworosieczna siekierka z surowca pasiastego związana z kulturą amfor kulistych. Materiały te, jak i drobne krzemienie dostały się przypadkowo w trakcie zasypywania jamy. Obiekt ten wiązać należy prawdopodobnie z kulturą mierzanowicką.

Następne wykopy usytuowano pomiędzy stanowiskiem 38 i 37 oraz w obrębie st. 37. Odkryty materiał zabytkowy zalegał w oraninie i czarnoziemie pierwotnym. Ceramikę i zabytki krzemienne z krzemienia ożarowskiego, pasiastego i świeciechowskiego łączyć należy z kulturą mierzanowicką.

Badania nie będą kontynuowane.

Opatowice, st. 1
gm. Radziejów, woj. wrocławskie
AZP 49-43/13

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
 Polski w Poznaniu

Badania prowadził prof. dr hab. Aleksander Koško. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławku. Osiedla kultur pucharów lejkowatych i amfor kulistych, cmentarzyska i miejsce obrzędowe kultury pucharów lejkowatych i grupy Dobre. Trzeci sezon badań (drugi w ramach działań ZPP IP UAM).

Eksplozacją objęto 182,5 m², rejestrując: 3769 fragm. ceramiki kultury pucharów lejkowatych, 489 kultury amfor kulistych, 141 wytworów z krzemienia oraz 47 z kamienia. Pozyskano próbki archeozoologiczne i paleobotaniczne. Udokumentowano 26 obiektów tak osadowych, jak i obrzędowych.

W przypadku osiedla (osiedli) kultury pucharów lejkowatych badania dotyczyły rubieży powierzchni intensywnie zagospodarowanej. Dominowały obiekty w typie wybierzyisk (szeroko powierzchniowych oraz „punktowych”), aczkolwiek odnotowano także pozostało-